

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Peroratio miserabilis pro filio, qui cum sua captiuitate, & morte patrem redemisset, mortuus in vinculis à matre sepeliri prohibetur. Capvt XLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Peroratio miserabilis pro filio, qui cum sua captiuitate, & morte patrem redemisset, mortuus in vinculis à matre sepeliri prohibetur.

CAPVT XLII.

Vbi virtus vbi pietas? peristi miser, & male audis. Non morienti pater assedi, non ægi caput molliori sede composui, non fatigatum latus mutauit, non spiritum excepi. Absens, extinctus, euersus mortem tuam inueni. Nemo agro vincula laxauit, nemo manus ferro fordidas accipiendos remisit cibos. Tantum catenarum causa solutus est, neglectus, despectus. Quidni vilis vicarius? inter tot ardentiss. ma febrium desideria, non habuisti, quem posteres, quomodo te vincula composuerant iaciusti, matrem, patrem, propinquos tantum cogitasti. Nunquid indulgeo mihi, quod te puto inspirasse in carcere meo? Nondum matri satisfactum est. Quoniam poenas à cadaueribus exigis, audi sequentia tempora, mors ipsa filij tui naufragium fecit, per tot fluctus voluratum corpus intumuit, tot collisum scopulis, tot spatiosis tractum arenis, nunquam tamen infelicius, quam cum venit in terram. O quam graue est mori! quanto grauius, quod ego vivo superstes filij mei: Vno omnibus dijs, hominibusque, sed ante omnes mihi, & inuisus, & infestus, & vxoris quoque pietatem perdo. In funere filij diuortium fecit, video hæc rerum naturæ bona, quæ filio abstuli. Omnis me ætas, mei admonet luctus, senectus, ad quam non peruenit, misera pueritia, quam nunc transiit; adolescentia, in qua periit. Superfluum, ut si felicissimè cesserit, rogam meum videam, & edaces circa corpus filij mei flammæ. Si hoc non contigerit, nigrum cadauer, & deforme etiam ignotis spectaculum, inter hæc mala crederis, puro, si dixerò, vellem oculos non habere. Quid nunc amplius? Ad te vxor preces conuertam irritas, malè tentatas? Tu verò perge, & bono tuo vttere, felicem te, quod in hac fortuna tua irasceris. Ad hoc confugiendum est. Per communes casus, per calamitatem meam, humanæ calamitatis exemplar, ita vos coniuges vestræ amant, non sic desiderent, ita hoc orbitatis meæ vltimum exemplum sit, ita vos habere tam pios filios

non necesse sit, miseremini. Si vicarium accipitis, me projicite, non inuidiosa preces sunt, nihilominus impero. Non læta sententiam vestram sequetur gratulatio, non ad templum deducat, sed ad sepulchra. Etiam cum vicero, flendum est. Si verò vincimur, ibo in litus miser, planctibus aues abigam, aut me corpori filij mei, velut tumulus imponam. Iacebimus duo insepulta cadauera, me feris obijciam, aut circa singulorum domus, ad genua prætereuntem ibo, & recepto iam miseris mendicabo, terram, & collatas miserantium manu glebas, aut, quod certe licet filium in mare projiciam. Lam crudeles aquæ, & venti, malè secundi reddo vobis vestrum beneficium. Ferte quolibet, licet ad barbaros, licet ad hostes, licet ad piratas. Forte aliquis iubebit sepeliri, certe (quod sciam) nemo prohibebit. Item in causa adolescentis ad remedium fratemi in morbi exacti iussu patris, & occisi.

Peroratio flebilis per Apostrophien ad animam mortui.

Conuertitur hoc loco, iudices, mulier infelix, & velut ad quandam præsentiam amissi iuuenis siue, inquit, tandem securitate mortis explicitus, in aliquo sedis æternæ pudore requiescis, siue exclusus, ac vagus, & inter fabulosa supplicia metuendus, adhuc laceratione per stupentes, horrentesque manes vmbra discurrens, audi miserimæ matris iniquissimam complorationem. Non quidem licuit mihi in illud cubiculum conditorium tuæ mortis irumpere, nec supra charissima membra prostrata meis vulnera tua tegere visceribus, quod solum tamen potui, corpus, quod medicus, quod reliquerat pater, hoc sinu misera collegi, ac vacuum pectus frigidis, abiectisque visceribus rursus impleui, sparsos artus amplexibus iunxi, membra diducta composui, & de tristi, terribili facie, tandem ægi cadauer imitata sum. Hoc est tamen, quod de tristissima orbitate præcipue ferre non possum, proptem fratrem videris occisus, nec tamen vquam constare poterit, an tu sanaueris fratrem.

Item, Ecce super lectulum effusa feralem, laceros artus, & perustum complexa corpus exclamo, teneo vnicum meum, velit, nolit inuidia, meum misera formosum. Hoc erat, M m 3 quod

Quint. decl. 6. Affectus miseratio nis in morte filiorum. Desideria i magis.

Cruelitate est exigere poenas à cadaueribus.

Sepultura.

Orni au, geni dolore.

Quint. decl. 8.

Manes.

Affectus Matris in morte filij.

quod infelicissima matera ultra solita
charitatis exagrabat affectus, amabam mari-
te periturum. Infames quantumlibet hanc
impatientiam, ego mihi videor defuisse, ces-
sasse, multum de lætitiâ, multum perdidisse
de gaudijs. Nemo unquam filium nimis a-
mauit. Excuso tibi, inquit, iuuenis innocen-
tissime, quod supremis tuis nondum præ-
stitisti misera comitatum. Viuere quidem te
defuncto continuo non debui, sed mori ma-
rito tacente non potui. Rumpam tadium

lucis inuisæ, sed prius lienerit coram ciuita-
te manibus tuis iusta persolvere, cum dam-
nato supra callidissimum silentium parri-
da, nihil te dixisse constiterit. Ignosce quod
ad iudicium istud orbata duravi. Timui, ne
si ad exitum impatientia, si præcipiti pie-
tate properassem, faceret alium
parricida de mea morte
rumorem.

(?)

Finis libri Sexti.

DE
ELOCUTIONE
LIBER SEPTIMVS.

De Elocutione.

CAPVT PRIMVM.

In minutijs
elocutionis
anodandis
scrupulosi-
me immora-
ri. puerilis
est ingenij.

VAE ad elocutionis virtutes
attinent, sunt à nobis in prima
eloquentiæ parte diffusius ex-
posita. Sed tamen, quoniam
semel ad præceptiones deflu-
xiimus, nonnulla de huius ip-
sius virtutis Rhetoricæ cultura, saniorum
Rhetorum placita trademus. Sunt enim in
hac parte (vt liberè fatear) infinita, vel et-
iam aliquot veterum Rhetorum ineptiæ, qui
cum ad sublimes illas eloquentiæ vires assur-
gere non possent, toti in literulis, syllabif-
que aucupandis, & in tornanda periodo hæ-
serunt. Quæ res, & si in suo genere non sunt
negligendæ; Tamen eas consecrari morosius,
& præ istis heroicos sensus parui facere, ho-
minis est intemperanter abutentis otio, &
literis. Ego enim sic arbitror, eloquentiam
ex sensibus, & verbis, quasi ex animo, & cor-
pore conflatam esse; Qui contemptis graui-
bus sententijs, omnes in verborum structu-

ram curas, & cogitationes intendunt, simi-
les illis videntur, qui neglecto spiritu cele-
stis aura particula, solam eorum impensius
curant: Cauent enim vehementer, ne colli-
dantur literæ, ne hiatus incuriant vocalium,
ne asperos auribus sonos contumaces syllabæ
efficiant: Dant singularem operam, vt tra-
hantur periodi, vt comptius interstincta par-
ticulis cola, vt oratorij pedes concinant, vt
post longos circuitus frequens sit illud inter-
calare Episodium, esse vsuentur.

Interim præclaris sensibus exhausti, iei-
ni, macilenti, totas orationes Græculorum
nugis, & literarum obseruationibus com-
plent. Hoc quidem misera vanitas est, & ea
opinor, quæ sanctorum virorum scriptis ca-
stigatur puerilis loquentia, inanis rerum,
plena ineptiarum.

Quamquam non hæc à me ita dici velim,
vt omnem verborum ornatum, contemnen-
dum putem: Nam vt corporis honestam cu-
ram